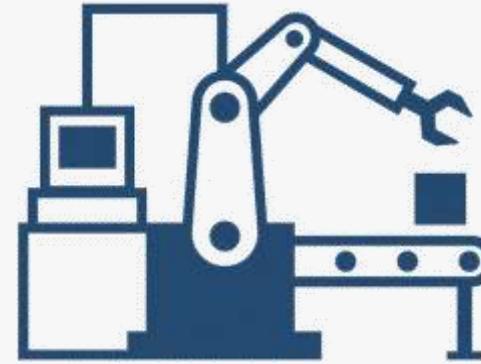
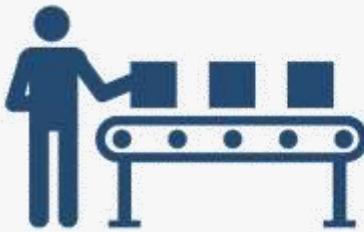
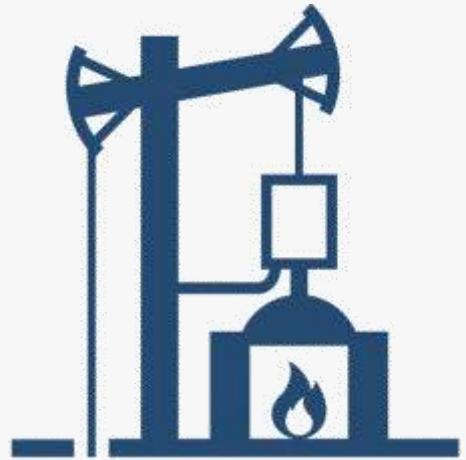

Hið opinbera og tæknibreytingar

Dr. Huginn Freyr
Þorsteinson

Aton
Júní 2019

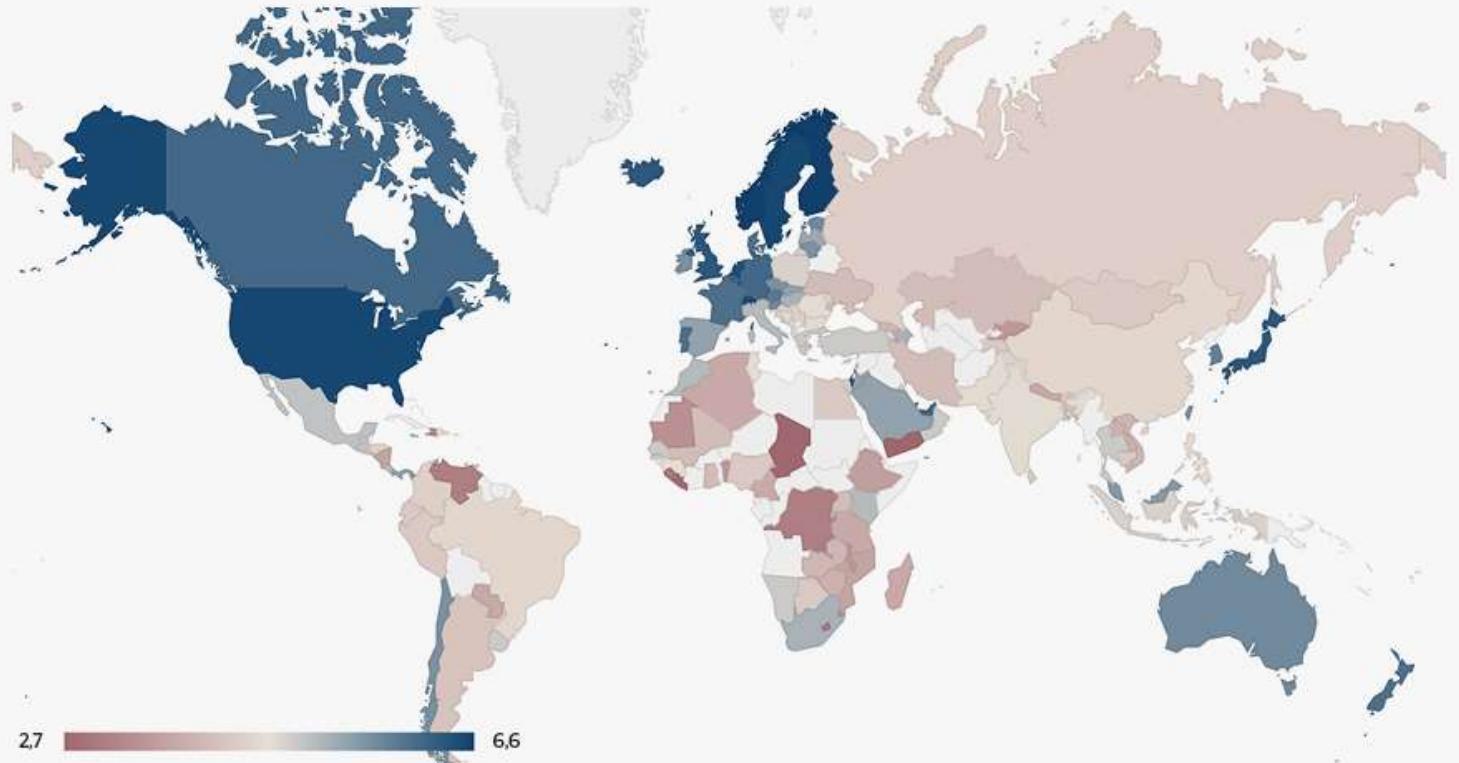

Iðnbyltigar

- Fyrsta (gufuafli) 1760-1870
- Önnur (rafvæðing) 1870-1970
- Þriðja (upplýsingatækni) 1970-2010
- Fjórða (gervigreind) 2010-

Þjóðir standa misvel þegar kemur að innleiðingu tækni

- Á Íslandi tölum við um að takast á við fjórðu iðnbyltinguna.
- Hér eru tæknilegir innviðir til staðar sem gerir það mögulegt.
- Mörg ríki aftur á móti eru enn að innleiða tækni úr fyrri iðnbyltingum.

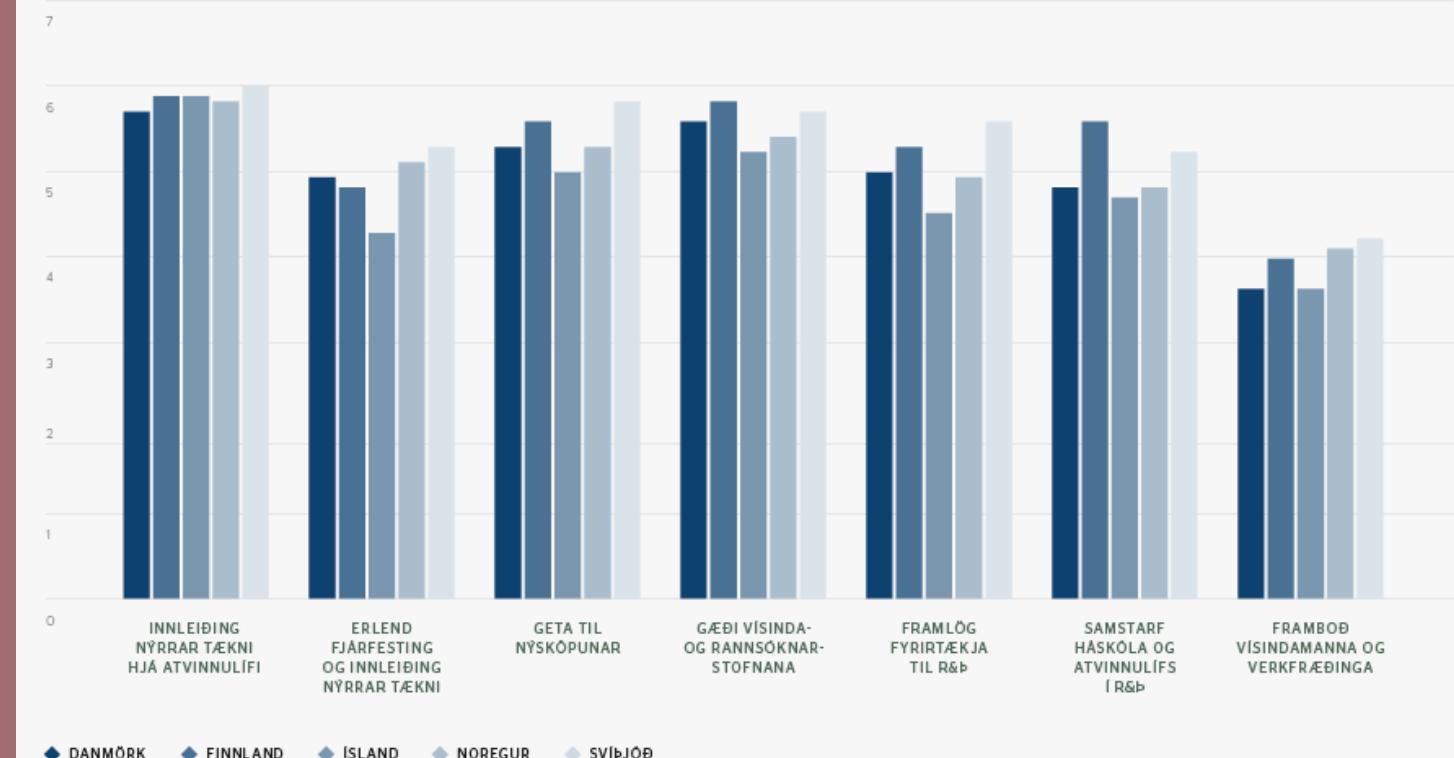
Fjórða iðnbyltingin

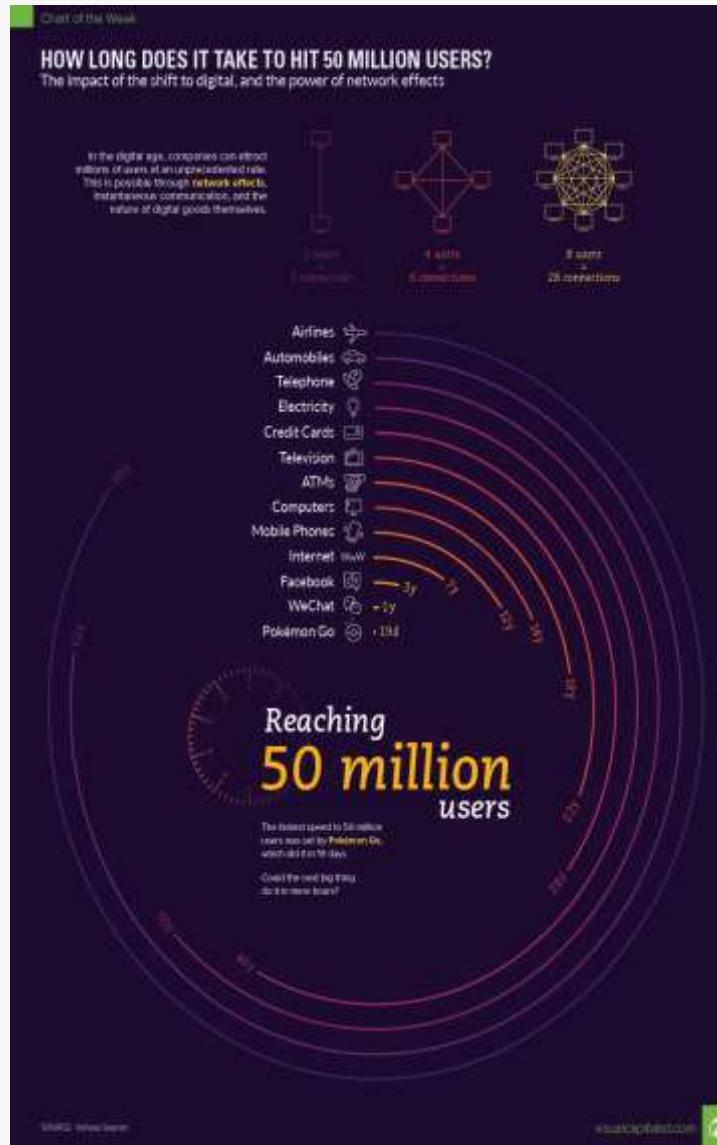
- Tæknilegar nýjungar
 - Gervigreind og vélrænt nám
 - Líf- og öreindatækni
 - Viðbótarveruleiki (e. *augmented reality*)
 - Gríðargögn (e. *big data*)
 - Þrívíddar- og svo fjórvíddarprentun
 - Hllutanetið (e. *internet of things*)
 - 5G
- Lykilhugtök sem skýra drifkrafta
 - Gervigreind
 - Samlegðaráhrif
 - Uppbrot (e. *disruption*)

Staða Íslands

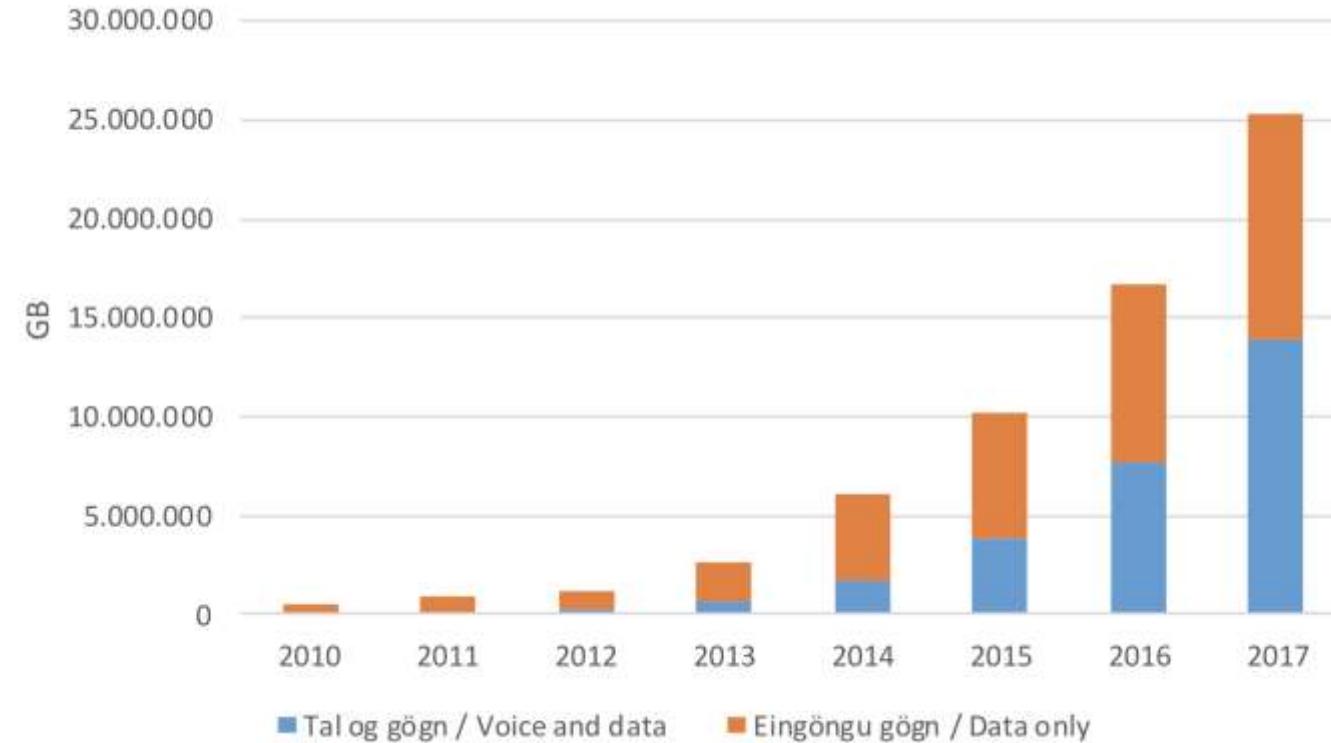
- Norðurlönd standa vel að vígi á mörgum sviðum sem rétt að horfa til þegar við veltum fyrir okkur fjórðu iðnbyltingunni.
- Ísland stenst ágætlega samanburð við Norðurlöndin á mörgum sviðum.
- Tæknilagir innviðir einnig öflugir á Íslandi.
- Þá hafa Íslendingar í gegnum tíðina verið duglegir við að tileinka sér nýja tækni.

Hraði tæknibreytinga

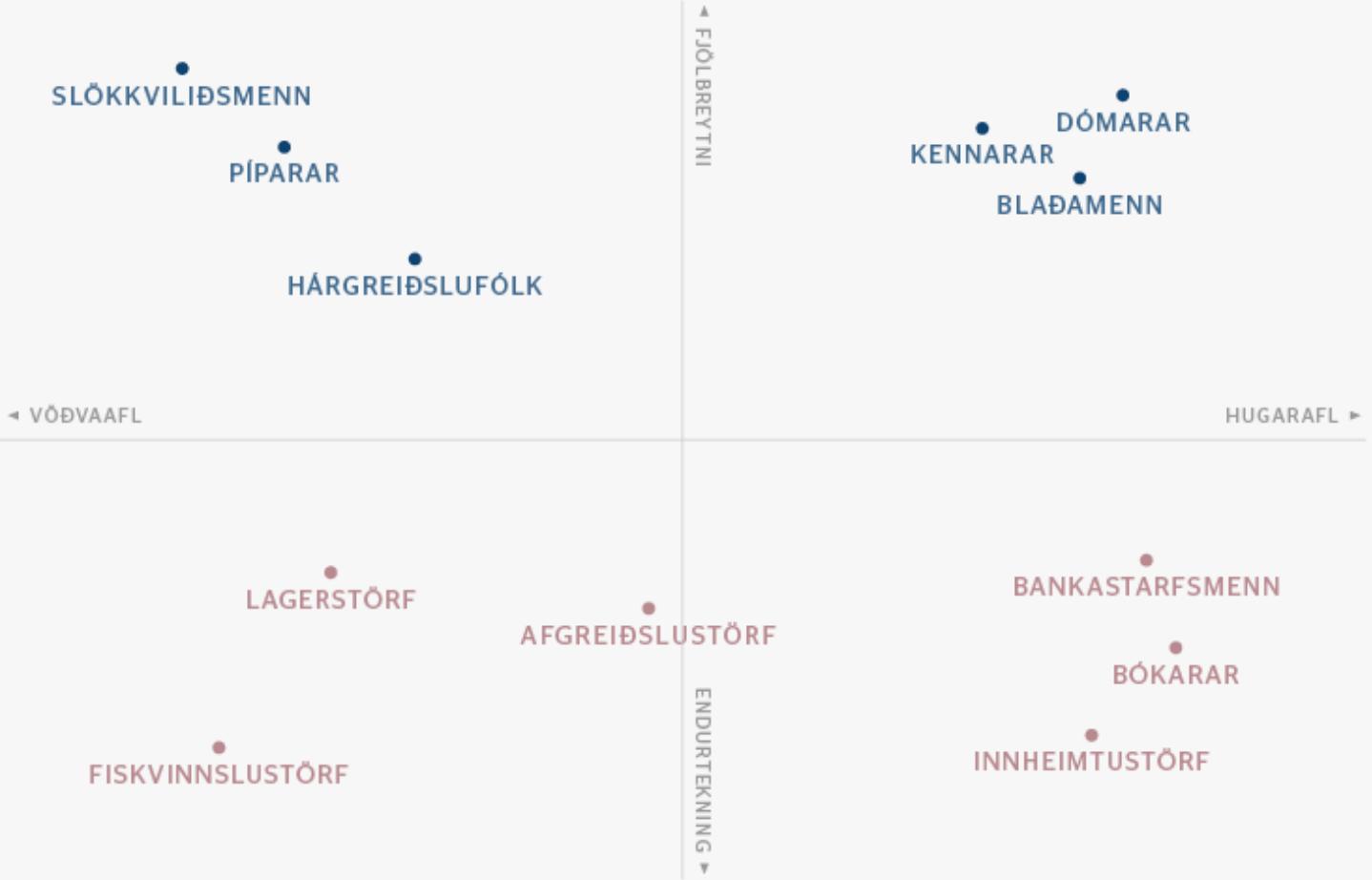

Gagnamagn á farsímaneti

Ný vídd fjórðu iðnbyltigarinnar

- Sjálfvirknivæðing hefur breytt eðli starfa þar sem vöðvaafli og endurtekning einkenna vinnuna.
- Með tilkomu gervigreindar munu störf þar sem hugarafl er notað en talsvert um endurtekningar breytast.
- En einnig störf sem eru þar á milli.
- Fjölbreytt störf (flóknir ferlar) breytast minna.

Breytt færni

- Samfélagsbreytingar af völdum tækni kalla á breyttar áherslur þegar kemur að færni.
- Listi World Economic Forum um færni- og hæfnispætti setur fram spá um þessa þætti.
- Skapandi og gagnrýnin hugsun ásamt færni til að leysa flókin verkefni trónir á toppnum.
- Athugið líka tilfinningagreind.
- Listar sem þessir eiga ekki bara við um atvinnulíf heldur einnig þátttaka í samfélagi og öðru eins og vísindastarfi.

2020	2015
1. Leysa flókin verkefni	1. Leysa flókin verkefni
2. Gagnrýnin hugsun	2. Teymísvinna
3. Skapandi hugsun	3. Mannauðsstjórnun
4. Mannauðsstjórnun	4. Gagnrýnin hugsun
5. Teymísvinna	5. Samningatækni
6. Tilfinningagreind	6. Gæðastjórnun
7. Dómgreind og ákvarðanataka	7. Þjónustulund
8. Þjónustulund	8. Dómgreind og ákvarðanataka
9. Samningatækni	9. Virk hlustun
10. Vitsmunalegur sveigjanleiki	10. Skapandi hugsun

Starfsstéttir og breytingar

- Breytingar mismiklar eftir starfsstéttum.
- Flokkun á starfsstéttum gefur okkur ekki alveg nægilega góða mynd af stöðunni.
- Þannig eru miðlungslíkur á sjálfvirknivæðingu á sumum sérfræðistörfum en einnig miklar líkur. Flokkurinn sérfræðistörf nær yfir ólíka færni.

STARFSSTÉTTIR

MIKLAR LÍKUR A SJÁLFVIRKNIVÆÐINGU		MIÐLUNGSLÍKUR A SJÁLFVIRKNIVÆÐINGU		LITLAR LÍKUR A SJÁLFVIRKNIVÆÐINGU	
1	Störf iðnaðarmanna og sérhæfðs iðnverkafólks	12.546	1	Sérfræðistörf	33.823
2	Þjónustu- og sölustörf	12.287	2	Þjónustu- og sölustörf	28.265
3	Ósérhæfð störf	11.475	3	Tæknar og sérmenntað starfsfólk	25.086
4	Störf véla- og vélgaeslufólks	9.042	4	Stjórnendur	11.142
5	Störf bænda og fiskimanna	5.685	5	Störf iðnaðarmanna og sérhæfðs iðnverkafólks	7.873
6	Skrifstofustörf	2.628	6	Skrifstofustörf	6.330
7	Tæknar og sérmenntað starfsfólk	273	7	Störf véla- og vélgaeslufólks	501
8	Stjórnendur	-	8	Ósérhæfð störf	-
9	Sérfræðistörf	-	9	Störf bænda og fiskimanna	-

Siðfræði og tæknibróun

- Uppbrot á siðferðilegum viðmiðum. Persónuvernd, frelsi einstaklingsins, lýðræði og sjálfræði. Verulegar áskoranir.
- Jöfnuður. Verulegt hagræði fyrir fyrirtæki í að nýta sér tækni fjórðu iðnbyltingarinnar. Tryggja þarf sanngjarna dreifingu gæða. Allt samfélagið tekur þátt í tæknibreytingunni.
- Fjölbreytileiki. Hverjir hanna og þróa gervigreind? Hvaða upplýsingar nýtum við í að þróa gervigreind?

Ísland og fjórða iðnbyltningin

Áhrif tækni

Breytt færni

Uppbrot

Breytt skipulag atvinnuliffs

Opinber stefnumótun á að ákvarða markmið og áhrif breytinga

Stefnumótun

Fjárfesting
í mannaúði

Styrkja innviði
og velferð

Sanngjörn dreifing
gæða

Drifkraftar

Sjálfvirkni

Gervigreind

Samlegðaráhrif

Markmið

Hæfir elinstaklingar, samkeppnisfært atvinnulíff,
samfélagssátt um áhrif tæknibreytinga

